

Lục Tinh Tân Văn

GIÁ BÀN:
 Một năm... 65 00
 Sáu tháng... 35 00
 Ba tháng... 20 00

GIÁ BÀN:
 Một năm... 75 00
 Sáu tháng... 40 00
 Ba tháng... 25 00

PHẦN LƯU ĐÓNG:
 À SAIGON: Aux bureaux du Journal
 À HANOI: Aux bureaux du Trung
 Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

六省新聞

MỠI TUẦN LÀ BA BA VỮ:
 NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Mỗi số bán là... 0 04
 TELEPHONE N° 174. Adresse télégr.: LUCHE-SABON

MỤC-LỤC

1. - Nữ anh hùng.
2. - Thế giải Tân-văn.
3. - Thông-độc-phủ.
4. - Hai ngày lễ.
5. - Bàn hát đờn xưa, bàn hát đờn nay.
6. - Hương truyền.
7. - Thơ tin.
8. - Hãy xem lấy gương.
9. - Tự do diên dân.
10. - Lời rao.
11. - Thế thố.
12. - Thông báo.
13. - Oan kia theo mới.

Thê-giải Tân-văn

Hỏi nào mà đợi
 Tin thành Paris, ngày 27 Avril
 6 h. 10. Báo về vụ Đức-Quốc với
 Đổng-minh, ông Briand, Tê-tướng
 Pháp có trần thuyết giữa Thượng-
 nghị-viên rằng Pháp quốc đã nọ nê
 với Đức-Quốc là nước b'ỉ (t)ợ h'ạ
 vết trọt mới. Pháp-Quốc sẵn lòng
 ra tay thi hành (những) điều giao kết
 của Đức.

Paris, le 28 Avril
 132 ngàn triệu
 Sự Huê-kỳ đề biểu tán chúng qui
 quốc rằng các điều xin của Đức-
 quốc không thể nhận cho.
 Bàn Ủy-Viên kiểm vụ bồi thường
 đã lĩnh chắc Đức-Quốc còn thiếu 132
 ngàn triệu đồng vàng (132.000.000.000)

NU ANH-HÙNG

«Bối ngãi đã dày công khổ nhọc
 Thi ngãi hưởng phước hồng mới
 minh cho.»
 Ấy là lời của bà Jeanne d'Arc khi
 giữa tòa-thành.

Pháp-Quốc xưa có hai vị anh-hùng
 đệ nhất trong thiên-ba. Ấy là bà
 Jeanne d'Arc, năm 1429 đánh đuổi
 binh Anh-lê mà phục nghiệp cho vua
 Charles VII với ông Napoléon 1er,
 cựu Hoàng-đế nước Pháp, tới đã có
 giải ra cách vài số trước.

Charles VII, Nghĩ vì nước, mà thân
 gái phải lộ trình cũng thương. Đứng
 rập quan ba Robert de Baudricourt
 rồi, bà phải tìm đường bỏ má đi, từ
 Domremy xuống thành Chinon, dâng
 ra mắt vua Charles, mà như là lúc
 trong nước đang chinh chiến, thi
 cách lộ hành hiểm trở biết bao,
 Trường khi lúc đó bà muốn tránh
 cho khỏi hể vòng binh, bà phải
 băng núi càn rừng, lên không biết
 mấy đeo. Không không biết mấy vịnh.
 Tôi xin ông gặp buổi vua Charles
 VII, đang ngự, đứ mắt vẫn võ lưỡng
 ban, bà vào bẩm tấu sự tình, chỉ hết
 ngơn nguồn trong đục. Ban đầu vua
 Charles cũng không tin; sau nhờ bà
 đổi cải hần-ho, luận phân minh bạch,
 vua Charles mới chịu phát cho bà
 một đạo binh cầm ra, mà trừ giặc.
 Bà lãnh binh ra đánh đuổi quân
 Anh-lê khỏi thành Orleans, diệt binh
 Anh-lê tại Patay, rồi bà mới đem
 vua Charles vào nhà thờ Reims làm
 lễ tôn vương tước vị. Dem vua Charles
 về ngôi rồi, bà ứng dẫn quân đánh
 lấy thành Paris, những bối lại vua
 Charles thấy bà khi xông trận đã
 làm thương nên không cho bà tâu
 binh danh nữa

Về phần bà Jeanne d'Arc, luật
 nước ngày 10 juillet 1920, đã định
 cho ngày 8 Mai là ngày lễ của bà.
 Chưa hay Chánh-phủ - nếu chẳng
 muốn nhắc nhở quân-quyền, không
 chịu công nhân tuôn tiền năm cho
 vua Napoléon Bonaparte - có chịu
 công nhân là bà Jeanne d'Arc, theo
 luật ngày 10 Juillet 1920 đã định mà
 thiết lễ cho chăng?

Tôi xin ông gặp buổi vua Charles
 VII, đang ngự, đứ mắt vẫn võ lưỡng
 ban, bà vào bẩm tấu sự tình, chỉ hết
 ngơn nguồn trong đục. Ban đầu vua
 Charles cũng không tin; sau nhờ bà
 đổi cải hần-ho, luận phân minh bạch,
 vua Charles mới chịu phát cho bà
 một đạo binh cầm ra, mà trừ giặc.
 Bà lãnh binh ra đánh đuổi quân
 Anh-lê khỏi thành Orleans, diệt binh
 Anh-lê tại Patay, rồi bà mới đem
 vua Charles vào nhà thờ Reims làm
 lễ tôn vương tước vị. Dem vua Charles
 về ngôi rồi, bà ứng dẫn quân đánh
 lấy thành Paris, những bối lại vua
 Charles thấy bà khi xông trận đã
 làm thương nên không cho bà tâu
 binh danh nữa

Theo ý tôi nghĩ, không lý mà
 không, vì bà Jeanne d'Arc là một
 người con gái thiếu-niên, vì nước
 quên mình, đề gương trung liệt.
 Trong hoàn-cầu này còn nước nào
 chẳng biết danh bà, còn nước nào
 mà không kính phục bà, mà như là
 binh nước Anh-lê là binh đã bị bà
 đánh đuổi.

Thâm thay, thành linh mà binh
 của bà phân bà, bỏ bà, để cho
 phải bị tay quân Bourguignons
 bà tai thành Compiègne, bắt đem
 cho Anh-lê xử tội.

Sanh trường tại tỉnh Domremy
 năm 1412, bà vốn là con nhà hàn-vi
 ở nơi sản-đẻ. Song bà, tuy tuổi còn
 thơ, mà tánh rất hiền lành, đạo-đức
 li tay bị kẹp. Bà giữ đạo chính cần
 cho đến đời có nhiều khi bà tưởng
 cho bà đã lãnh xa trần tục, gần bực
 thánh thần; bởi vậy năm, tuổi bà
 mới nên 17, là năm binh Anh-lê đánh
 Pháp chiếm thành Orleans, bà đang
 ngồi niệm kinh, xảy nghe có tiếng
 bà thánh Michel với bà thánh Cathé-
 rine điểu bà một hai phải ra cầm
 binh điểu quân Anh-lê mà cứu nước.

Thâm thay, thành linh mà binh
 của bà phân bà, bỏ bà, để cho
 phải bị tay quân Bourguignons
 bà tai thành Compiègne, bắt đem
 cho Anh-lê xử tội.

Bà đem những lời thánh sách
 bảo mà thuật lại cho quan-ba Robert
 de Baudricourt nghe, và xin ngài tiến
 dẫn bà ra mắt đức vua Charles VII.
 Quan-ba Robert de Baudricourt nghe
 qua, ngần ngại đôi dằng, bèn nghĩ
 bần tín, nên ý không muốn tiến dẫn
 bà tới giữa ngài-àng, song cũng
 chẳng nói ra, cứ để hay lần mai lữa.
 Tôi chứng binh Anh-lê chiếm thành
 Orleans rồi (1429), nghĩ đã vô kế
 khả thi, Pháp quân đã nan địch,
 ngài mới chịu cho bà yết kiến vua

Thâm thay, thành linh mà binh
 của bà phân bà, bỏ bà, để cho
 phải bị tay quân Bourguignons
 bà tai thành Compiègne, bắt đem
 cho Anh-lê xử tội.

lễ tôn vua Charles? Bà đáp, lời đáp
 của bà bút sử còn ghi đề, rằng:
 «Bối ngãi đã dày công, nên lễ phải
 phải đành để cho ngãi hưởng phước.»
 Tóm lại bà Jeanne d'Arc tuy là
 phận nữ lưu, mà là nữ anh-hùng,
 mà là gương ái-Quốc; nên dấu Chánh
 Phủ có thiết lễ trong hâu cách nào
 cũng không phải là không xứng đáng.

Thông-Độc-Phủ

Châu tri của quan Thông-độc
 gửi cho các quan Chủ-tỉnh về sự
 thưởng công hay mấy có-mụ. - như
 vậy:

Hai ngày lễ

Nhơn dịp ngày 5 Mai, lễ Đức-chúa
 Giê-Giu thăng thiên, và ngày 8 Mai
 lễ thành-nữ Jeanne d'Arc, Bồn-báo
 xin hưu hạ số thứ sáu 6 Mai và số
 thứ hai 9 Mai để lại thứ tư 11 Mai
 xuất bản.

Tôi đã xem xét những lời phúc
 các ông về sự sanh-sản hải-nhi mà
 hay rui ro, trong tờ của các ông
 hết thấy đều đề một ý phải dùng tiền
 mà thưởng mấy có-mụ. Nhưng trong
 cách thưởng thì mỗi ông đều khác
 nhau, ông thì muốn coi số con nít
 mà thưởng, còn ông thì muốn xét
 công mấy có-mụ mà thưởng.

Luôn dịp, Bồn-báo kính tồ cho
 qui độc-giả biết rằng cứ theo chỉ dụ
 ngày 10 Juillet 1920 của Thượng-
 nghị-viện phê định, ngày lễ thành-
 nữ Jeanne d'Arc sẽ thiết lập trong
 hâu chẳng kém gì ngày lễ 14 Juillet.
 Vậy nên thành-phố Saigon đang lo
 sắp đặt. Tường cũng có điều binh,
 có cộ-dền và bay đủ hi cuộc vậy.

Như vậy thì đề làm thí coi, thì rầy
 ta cho phép ông dùng cách này:
 Thứ nhất - Cho mấy có-mụ có
 bằng cấp một phần thưởng không
 được dưới năm chục mà cũng không
 được trên một trăm bạc, mỗi năm
 đưa hai-nhị.
 Tiền thưởng này chia thành hai
 lần, một lần đầu đưa một được đủ
 sáu tháng, rồi một lần nữa phải đưa
 nhỏ được đủ mười-hai tháng.
 Kỳ cho tiền thưởng này, mỗi tháng
 được nhiều hơn nửa phần
 lương tháng, có mụ được thưởng
 một tháng.

Bàn hát đờn xưa

Hát đờn xưa là một thú chơi, xưa thì
 đờn một mình, một tấu, bàn hằng
 rượu, say thướt thướt, đều-phụng, đi
 lữ qua lữ - Về mặt đó, mặt vẫn
 đẹp theo kiểu của Tàu. Hai nam hát
 bắc khổ nghe khó nghe. Con nam thì bị
 khăn đen, khăn đỏ, bàn áo chặc căng
 đi giày tay tay cầm đủ máy, hoặc
 berton, mà không có vẻ - Hát rờn
 tiếng Autumn thì nghe, dễ nghe dễ

Thứ nhì. - Cho phần thưởng công
 tiền, cho mấy có-mụ hảo mà sinh
 nhiều hải-nhi và mạnh giỏi được
 một năm rồi Phần thưởng này
 không được t hơn một tháng lương,
 mà cũng không được nhiều bằng
 sáu tháng.

Thứ ba. - Cho phần thưởng công
 tiền, cho mấy có-mụ hảo mà sinh
 nhiều hải-nhi và mạnh giỏi được
 một năm rồi Phần thưởng này
 không được t hơn một tháng lương,
 mà cũng không được nhiều bằng
 sáu tháng.

Thâm thay, thành linh mà binh
 của bà phân bà, bỏ bà, để cho
 phải bị tay quân Bourguignons
 bà tai thành Compiègne, bắt đem
 cho Anh-lê xử tội.

Thâm thay, thành linh mà binh
 của bà phân bà, bỏ bà, để cho
 phải bị tay quân Bourguignons
 bà tai thành Compiègne, bắt đem
 cho Anh-lê xử tội.

Sự lộn phí này về công-nho đạ-
 hại và như làng nào giàu thì về công-
 nho làng ấy chịu. - Như tỉnh nào
 không có tiền đủ, thì phải đình lại
 năm sau sẽ thi-hành châu tri này.
 Và phải từ tờ cho ta rõ.
 Công sự ta đã định như vậy, các
 ông lo làm lời nghị rồi gửi cho ta
 phê y.

Thứ ba. - Cho phần thưởng công
 tiền, cho mấy có-mụ hảo mà sinh
 nhiều hải-nhi và mạnh giỏi được
 một năm rồi Phần thưởng này
 không được t hơn một tháng lương,
 mà cũng không được nhiều bằng
 sáu tháng.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngọt
Chỉ một mình hãng Denis freres có trội mà thôi

thành ý yêu mến mà sanh tẻ kia tẻ
 nó.

Bạn hát xưa thiết cũng là hay,
 người xưa sếp đẽ cũng có môi tơ
 trước nhười, thiết hay, nhưng có
 một sự rất nên tẻ là giả dối quá, coi
 không nhằm vào đâu, khó hiểu, khó
 chịu.

Trong đạo không ai bảo làm giả
 quá, mà tại người sắp lợp tự do mà
 làm cho giả quá, thành ra một số còn
 khác nữa, bởi vậy nên, tuy là nói giả
 là bác chước Tàu mà náo Tàu có giá
 quá như mình vậy đâu. Nó cũng có
 giá mà cũng còn có chỗ thực ngay
 phải coi được.

Bởi vậy, nên người ưa coi hát,
 thường không phải là ưa tưởng, ưa
 đờn, hay là ưa hát hay, mà mê là
 đi, rông những người ưa riêng lên
 kép hoặc con dao, vô coi hát, chủ
 ý coi bữa nay nó làm vai tưởng gì,
 nó có hát không còn hay mất, chứ
 nào có phải là ưa hay là mê nó hát
 câu hát ấy vai tưởng đó, đã hay mà
 lại giỏi làm cho nhập vào cán cốt
 mình phải thấu đạo đạo lý mà mê
 mà mê.

Đầu cho nó làm thặng kép về mặt
 đờn, mặt hề cũng vô can, là vì mê
 yêu cầu người chứ không phải
 mê yêu cái tài nghệ chút nào.

Đề ý, hồi thì mấy người như vậy
 có chút nào hiểu được trong đạo
 nghệ của người làm kép hay là con
 dao ấy, rồi nghe coi người đó sẽ trả
 lời thế nào?

Làm kép làm đạo, mà vai tưởng
 của mình làm, không ai hiểu được,
 thì hay giỏi vào đâu?

Lòng này nghe đã có nổi lên một
 bạn hát mới, phé cừu lung tẩn,
 không nên sai đờn Tàu nữa, về mặt
 xưa, mang râu cũ nữa, hát nam bắc
 khó nghe, lại dùng tiếng Annam bày
 giọng mà điếm mà hát cho dễ nghe
 dễ hiểu thì có lẽ phải hiệp theo thời
 đại này, thiên hạ rất yêu rất chịu. —
 Như có thầy giỏi mà sắp đặt cho
 nhiều tưởng hay, tưởng mới, thì
 thiên hạ coi không nhằm, phải sanh
 ra một số hát mới tinh anh của
 Annam rông, không còn là phải
 đạo nghệ của nước nào nữa, mà kẻ
 chê người ghét.

Như vậy cũng nên mừng cho người
 có chí tập hành một môn trò chơi
 có ích cho xã hội. — Cũng như cái
 thang cao, bước một bước được thì
 lần lần phải lên cao, mỗi ngày mỗi
 cao hơn, thì có ngày cũng phải đến
 nơi mà đóm-đương cùng vạn-quốc.

HƯƠNG TRUYỀN
(Chcas)

MUẾ

Hòa thượng Từ vãng vân (tiếp)
 Một lời đường dài đặc quanh eo theo
 bờ nói dặm đống giữa đám thanh từng
 lục trúc, cách xa vớ tinh yên vắng
 nghe tiếng tụng niệm gần xa bỗng chẳng
 phân ân ước khiến người tưởng tượng
 khác nào giữa khói sương mang vau
 lý đã hiển hiện sấm màu rực rỡ một đóa
 « Đầm hoa ». — Thật là một vị Cao-
 tăng tu hành đắc đạo thời đại mới chúng

sinh công đức chẳng khác nào một vị:
 « Danh-tướng Lương-Thần » hóa cho
 nên vui cái lòng yêu mến kính tin của
 người thường tưởng tượng ở tít nơi
 những sự hiển hiện nhiệm mầu như
 thế tướng cũng một lẽ đương nhiên
 vậy. — Vừa mười một giờ rưỡi vừa
 đưa đèn thấp. Thì ở đây ở một nhà
 nói thuộc về sơn phần làng-Dương-xã
 huyện Hương-Thủy, Nơi đây là một nơi
 rất u tịch; tháp, bia thành, quốc gia
 cao khiết thâm nghiêm. Bia đá vàng
 Lâm-Tê. — Trước Văn tự Đồ, bia giát
 không Hòa-Tượng (bì tháp), Có đủ
 danh hoa đi hủy có bá kiêu tăng, Trong
 quanh tứ vi, rài rời nên một vẻ lên
 hiện từ-mộu xem rất nên xinh đẹp. Bên hữu
 tháp ấy lại là một nơi tháp của ngài Tăng
 Cang chùa Từ-Quang là em ruột ngài
 Kiết-Ma Hòa-tượng, đã tịch tịch cách
 hơn năm nay; cảnh trí cả hai tháp xem
 chẳng khác gì nhau lại cũng nhau đống
 một nơi thanh tịnh, qui hóa thay!

Lúc bây giờ gần đến giờ mùi làm
 lễ Nhập-thập, các thức nghi tượng đã
 đàn hầu lễ chỉnh ở trước tháp; Còn
 nơi huýệ ở dưới tháp thời xông trầm
 và nhang để chực rước Quan cứu vô
 đó. Khi hầu Quan-cửu vào trước tháp
 để định, thời an Địa-tạng để tại bên tả,
 linh vị ngài để bên hữu. — Một ông
 Đại-sư làm chức Duy-Na (tức là chức
 hộ tạng) đem bát că biểu đồ đến trước
 ngài chứng minh sắp hàng đứng yên thời
 ông Duy-Na quì xuống lấy ngài chứng
 minh một lay mà bạch rằng: « Nay
 chúng tôi vì Hòa-thượng mới tịch-tịch
 lìa... Bưng người vào tháp, vậy xin
 Cung-tỉnh Đại-đức trợ tuyên pháp
 ngữ » v. v.

(Sưu sẽ tiếp theo).

Hãy dùng thử rượu
AMER HONORÉ
là một thứ giải khát ngọt
thương hương
Cấp một bình Amer Honoré
chị em sẽ thấy.

Thơ tin

Thế-gian ngát-ngườ

một thẳng n

Mon cher M. G. J. —
 Vụ bảy-mười-bốn cây sừng sấu ở Hòa
 còn đang tra; vụ sát-nhãn ở đèo An-
 rai Courbet kia, Mạnh còn đang tra;
 ở Mặt-thám còn đang đi... Tìm
 đi kiếm, mà tôi nay kiếm tìm chưa gặp
 mặt. Cũng sẽ gặp, song chưa biết bữa
 nào; Mạnh không thể chạy trốn cho
 khỏi nắng.

Ngồi hai vu này, Saigon không còn
 chỉ là nữa. Nhưng mà không lẽ viết mấy
 lời này rồi nay thơ, xem ra cũng ngọt.
 Vậy xin kể chuyện thặng ngát-ngườ
 này cho cô-giao nghe chơi cho tiêu-
 khiển. Tôi biết, nghe đến tiếng hàng ngát-
 ngườ ở gần chỗ sao cô-giao cũng thặng nói:
 « Là gì mà phải nghe; thử đó rồi sẽ
 không có! » — Thật vậy, thử ngát-ngườ
 hết quá nhiều, song nhiều thì nhiều,

chứ không có, hoặc chưa thầy có, thặng
 ngát-ngườ nào bị thặng ngát-ngườ
 này cho đặng Bởi vậy tôi mới dám nói
 thặng-giao có một. Chỗ chi Chánh-Phủ
 chuẩn-phí cho, luôn đp, sang năm cũng
 nên gửi nó qua thành Marseille mà đầu.
 Để thua ai cho mà coi! Minh bạn đó u-
 hời anh-ba-ga, nồn fút đen, giày vàng
 tím; mắt mang kiên gong vàng, miệng
 ngậm đốm hồ trắng; tay thì đeo đồng hồ,
 tay thì xách ba-ton, đi lui đi tới, đi lại
 đi qua hàng và Bientôt mà chờ xe lửa.
 Người đường-đường điếm mà làm-làm
 oai phàng đường ấy, ai lại chằng tưởng
 cho là bực viên quan qui khách, công
 tử, vương-tôn; cho đến tận quang kỳ
 diện cũng làm, làm tưởng là người
 trong công phủ. Nếu đó chẳng nói chi,
 chẳng làm chi; coi xe mà đi, thì ai
 biết nó là thặng ngát-ngườ. Nhờ có
 thặng điếm xang hải ba là đầu chạy lại
 nghĩ, rồi lại có đôi ba cô tới đánh mỗi
 đống gặt lù hí-hời mà lấy của. Máy có
 này cũng có hơi mặt-mặt, nên bắt đặng
 mồi, câu mồi là lại gần, giỡn chống ba-ton
 đứng coi; coi một hồi rồi làm mặt lạnh
 cầm ba-ton chỉ biểu đánh là này. Là họ.
 Thặng điếm cũng lạnh hết cái chống ba-ton
 câu chỉ vào đầu, nó để cho mồi trúng
 đó. Các cô cười mắng giã liêm mà cầm
 tình trí nghệ. Thặng nói người đứng coi
 không rờ, làm cho cậu phở lòng; cậu
 mới cầm ba-ton chỉ và nói tới phiên tao;
 « Tao đánh cây này một đống, nầy nghề! »
 Dờ ra trúng. Cậu biểu chửi. Thặng
 điếm đứng dậy, lột khăn, cuộc một cuộc
 quá sâu, rồi bảo: « Trường ông nói chơi,
 nên ghen mới dữ. Lại để phép cô-bạc có
 để tiền mới có ăn thua, đặt miệng tã
 làm kẻ, ăn thì vau, thua không hay
 trả. » — Ngã là, cậu an tâm; Bởi nó
 xang quận khác. Cậu chỉ vào nói: « Tao
 đặt cây này hai đống » Miệng thì nói,
 tay thì là tới móc tiền, mà cũng chưa
 đặt xuống. Dờ ra trúng, thặng điếm
 cũng kh n; chung, năn nôi, tại tiếng
 của ông chưa đặt. Máy có tiếp: « Phải,
 mà l, nó có giao, tại mình không đặt
 tiền, nói sao cho đặng. Mà mình đánh
 giới vậy, mười phút không trật một, sợ
 gì không móc tiền ra mà đánh! » Cậu
 cười nói: « Không muốn lấy nó làm gì
 chứ; nếu nó muốn vậy, tôi chờ nó vậy. »
 Dờ lời, móc hết miệng giấy nhưt
 người quang ngườ xuống chiếu. Điếm
 mắng, song cho may thế. « Bàn ông,
 làm phước để cho con kiếm ăn; ông
 đánh thiệt tài, con không dám chỉ má.
 Nghệ vậy, cậu lại càng đả chỉ má.
 Kiểu: « Tài gì, tao đánh câu may, mà
 tay thì trúng, chớ phát nghệ nghiệp của
 tao. Máy đó đi, may nhờ rui chịu. »
 Điếm làm bộ ngườ ngời sớ đờ. Lại
 Cậu mới hai người đang An không
 đặng ăn, mà thua phải chịu thua, cậu
 dọa song còn nói gượng: « Đó, tài gì
 mà máy sợ! » Cậu đặt bộ nhủ, bốn
 đống; thua; tám đống cũng thua; tới
 mười đống cũng thua; nhâm... Thặng
 minh ngát tui, cậu đã đồng-ràng, mà
 có văng là: « Linh, linh, linh! Rồi kéo
 nhau chạy hết. » Cũng giậy tay chửa
 rnung lạp-tạp, mặt mũi đượm mồi-hỏi;
 cậu giậy mới kêu mà thặng: « Đ...m....
 máy ăn tao rồi máy thặng sao hử? »
 Điếm và chửi và nói: « A! uua gì bao
 Xem tiếp trong thư lai.

Nhà hàng
tại Cap-Saint-Jacques
HOTEL DE LA PLAGE
 Hồi trước Madame Duguet làm chủ
 nay ông **Cancellieri** kế nghiệp.
 Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp
 tinh khiết làm và có nhà để xe hơi rộng
 rãi, cho mượn tùy ngày giờ nhiều ít mà
 định giá nhẹ nhàng. Hoặc ai muốn mượn
 ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị
 luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm
 về hải-vị rất nhiều, thật là phong-tiến
 làm, xin chú-tôn chú ý.
 Mỗi ngày thứ năm và chúa nhật thì có
 Soupe Corse và rượu Corse.

Chú-nhan cần khẫu.
 Trường **NGUYỄN-XÍCH-HỒNG**, là
 cựu cử bằng sơ học cùng khố, lấy rông
 sẽ lược giới dữ của sĩ từ mà sắp lớp
 lâu. Hè khóa thì rôi, đầu không có bằng
 cấp mà sức giới thì được ngời theo lớp
 giới, còn như có bằng cấp mà sức hời
 còn kém thì phải giới theo lớp dưới;
 không đặng vịnh theo bằng cấp vì mình
 đã yếu sức, mà đéo bằng lớp trên.
 Trường **NGUYỄN-XÍCH-HÔNG**,
 mỗi khi cho học từ cả lên lớp đầu
 có khẩu thì kẻ lựa ra rất ít lượg.
 Tại trường **NGUYỄN-XÍCH-HÔNG**,
 mỗi khi có sĩ từ mới vào thí giới thì có
 khẩu thì để sắp lớp lan đượg lực.

Trường **NGUYỄN-XÍCH-HÔNG**, dạy
 Đạo-đức Luân-lý noi theo kinh Thánh
 giảng dạy mà tráo đổi chơn tâm cho hap
 lễ làm người.

Bút-quang-Nho
BENTIRE

Bản hiệu có trữ bán vài may mùng
 của hiệu Chấn-Thầy ở Hanoi. Vài này
 mới chế kiểu mới, đẽ rợg khoé lại cao
 trước thì hơn các thế. Vài may mùng
 thườ này, kêu là Tutte Tonkinois, bề dài
 20=40, ngang 0=30. Bản hiệu có bán
 và: trắng Batista, ó làm nóc mùng và
 may áo mà bề khoé 0=30 mỗi métre
 0=40, chứ ở nước này một cái mùng
 dài 2=00, ngang 1=60 chữ cỡ 0=20,
 rồi nữa, mà bề này và 4=00 và
 1=00 thì này, và ngang lý có ba hạng
 0=50 và 0=60 và 0=80 rủa khác nhau.
 Bảng hiệu có trữ giày và dép cho
 người nước ngoài giới lại, giày cỡ
 từ 26 đến 42, 230, bottines cỡ
 vàng hoặc bạc mà từ 10=50 tới 14=80
 và đen (Sandales) quoa da và quoa nhung
 giá 1=60 ai mua từ năm đót sắp lên
 được remise 5%, ai có mua thì tái sẽ
 gửi contre remboursement, xin đồng
 bang chiều sẽ, chứ Nam giới rở hơn vì
 có phải người mới giày họ da bằng họ
 được người bán, hiện tại đơn cam
 đồng không có thứ lý.

Bản hiệu cũng có bán các thứ hàng
 từ nhượn tại Bentire và những hàng khác
 nhiều thứ, như làm rợg khoé may áo và
 vau và... . . . . .

BUI-QUANG-NHO
Bentire.

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Người-quốc với thuốc xứ Algérie là Thuốc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc điều trãi đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản

Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

nhiều, ngời đó nữa, lính bắt từ ai chịu! — Túng thế không biết sao, cầu mỗi kêu voi: « Thời mấy cho tao lái với đống mua giấy chớ! Điem chay tuôn; cẩu chưởi thê; nội cả ga bộ-hành đều che miêng.

Ơi, râu mày chào-nhụy đường ấy, áo-quần bánh-bào đường ấy mà ngài-người đường ấy, nghĩ coi có máy trong thế-gian này? Há chưa đành cho có một chăng?

Tuy vậy mà cũng còn, còn một chi đờn-bê, còn một thim Nhuru, mợ cũng ngài-người quá cậu này, bỏ hát hát chịu đời cả ngày, song, mặc khách.... khoan.... x n đẹp đẽ thơ sau sẽ tiếp.

Mộng huê-Lâu

Hãy xem lấy gương

Kỹ-nghệ lợi vô cùng

Đang lúc mợ mang nông-công thương-công, tôi chẳng đĩnh ngót lời khuyên nhủ bạn đồng-bang, cũng vì ai cũng biết, đường hoạn chất rêu, chứ si chẳng đặng hiện đàn như trăm năm trước. Hiện thời người có c í về Kinh-tế, thì chẳng ai mà không chăm nom về công-nghệ, vì ngoài công-phê thì chẳng chi lợi nhiều. Bởi cơ tôi hằng khuyên nhủ đồng-bang lo về công-nghệ cho lắm, như là lập luân lập xương mà thủ mỗi lợi chứ nên trẻ bước. Nào phải làm giới thiệu cho ai. Kìa như hãng xe lửa, theo lời tôi đã nhắc, ngày nay ai cũng ngồi mà xem và hí-hà chắc lười.

Nay gặp dịp « Société Le dochinoise de transports » Hội chuyên-vận Đông-pháp chia buồn thì xin chi ngay cho đồng-bang thấy, bất việc số nghĩ làm cho sanh ngặt-ngại mà dân-dân là quả cơ-hội. Hội chuyên-vận đồng tàu, bán xe-hơi, sửa xe hơi lập từ năm 1913, mỗi năm lợi.

1913	. . . . .	33.868	33
1914-15	. . . . .	69.639	05
1916	. . . . .	169.679	07
1917	. . . . .	388.849	26
1918	. . . . .	453.857	63
1919	. . . . .	925.752	19

Tính ra trong 7 năm lợi trọn hai triệu 41 ngàn 645 quan 53. Tính ra nửa mỗi phần luân lợi bằng hai. Thứ xem có cuộc nào lợi đặng như thế. Bây giờ đâu thấy rõ cũng khó mà c ien vào, bất quá cũng nghĩ mà xem và hí-hà như hãng xe lửa kia vậy. Mà chớ quên rằng hãng đó của người Langsa lập. Phần nhiều hội chi của người Langsa lập thì thấy nẻo, thấy thạnh. Tại sao? — Tại thông thạo nghề-nghiệp — rành rẽ buôn bán tính toán chớ có gì.

Người Annam nghe nói hội của người Tây thì ít dám học về, cứ để bàn cho sanh nghĩ rồi bỏ. Tại sao lại vậy? — Có người Tây nhiều mới để nên cho chớ. Thứ xem những hội của người Annam làm chủ hay là khởi đơan xa này, thăm thay, nói ra cũng ngẹn lời, hội nào là hội vững dật!

Hiện nay có hội Bondan đang lập luân mở rộng bằng đồng tàu hơi, thì chớ chuyên về làm sửa các thứ máy móc kia, chớ sao người Annam, người có tư

bòn, ngại nói gì còn ngại khoan tay mà ngó? Muốn có chỗ ngày sau ăn năn nửa chẳng? — Vậy thì uống làm đồng-bang. Ráng vì còn từ người tây mà coi cho biết cách điều đình công việc của người mà. Một tuần trăm đồng là của bao nhiêu; lại hãng Bardou cũng để cho ai có về quốc trãi đem hùn cũng đặng. Tôi tưởng trong ít năm nữa đây, hãng Bardou, này chẳng thua gì hãn Chuyên-Vận nói kia; và lợi vào cũng không kém.

Vật ngại, đồng-bang. Hãy bỏ đẹp hết sở nghi, phần chi hiệp hùn mở mang kinh tế mà thủ lợi quyền; thầy lợi mà lỏ cho ai, nghĩ ra cũng lười.

Thứ c cơ nói hãng Bardou cũng để cho ai có về quốc trãi đem hùn cũng đặng. Chẳng phải hãng Bardou định về quốc trãi đem hùn cũng phải ăn tới giá sao đâu. Hãng Bardou cứ theo giá của hãng Đông-Dương định mà ăn thôi. Ti như nay, nhà Bản Đông-Dương định giá mới về quốc trãi 10 đồng, mai sục còn 9, thì hãng Bardou cũng cứ theo mà tính phần hùn. Liên nay, nghe nhà Bản Đông-Dương định giá mới về Tim đặng. Tôi tính như quốc trãi năm 1920, bậc 16 quan, nay tính 8 đồng, thì cũ có lời, chỉ như quốc trãi năm 1918, bậc 4 quan, mỗi về phồng trái 16 đồng; nếu nay đem cũ có 8 đồng thì lỏ.

Vậy ai muốn đem giấy quốc-trãi để vào lập Bardou mà hùn, thì nên đem giấy quốc-trãi năm 1920 hơn là giấy cũ. L. H. M.

TỰ-DO DIỄN ĐĂNG

Cũng thiệt dân như khức gõ lằm chú!

Kính tng Chủ-bút,

Chúng tôi là dân làng An-Thạnh, nghe người nước ngoài chúng tôi sao có giới thờ để gửi báo mà bưng mới việc làng, phảnh phui chuyện ông xã. Nghe đọc trong số 903 một bài « nan dân dĩ hỷ » chăm qui việc ông xã trong làng, nói ông xã hiệp đặng dân tình, ý quyết hiệp chúng, nên bị cách; mà dưới lại kỳ tên « đôn An Thạnh ». Xét vì chúng tôi quê đất biết đầu đến đầu mà phải chịu tiếng bắt trước bắt nghĩa, ư lòng nên kinh mấy lời thổ kịch, này ông xã giữ gìn rằng bài « nan dân dĩ hỷ » đó chẳng phải của chúng tôi. Chắc là của tay nào vì chữ họ riêng, thứ dấp mượn tên « dân làng An Thạnh » nói xấu cho ông xã Ng. th. V. mà rủa bôn cho thỏa dạ. Sau này chúng tôi thưa cho ông biết rằng khi ông V... ra lãnh chức xã trưởng, thì ông xã hội-đồng, chẳng hề có lòng hiệp dân, mà ông lại thường giúp dân và thương dân nhiều lắm. Sự thương mà giúp đỡ đầu phải tồn của hao công ông cũng chẳng nài. Một chuyện này tưởng cũng đủ cơ cho ông tin, là mỗi năm hát cầu an, công-nho xuất ít mà tồn rất nhiều, ông xã V... bao hàm chẳng đành

để cho dân chia gánh. Việc kiên thưa đó là việc riêng của ông xã với M. M. có cang gì đến dân mà dân hông phiền trách.

Tóm lại bài giới cho ông mà kỳ tên-dân An-Thạnh đó là bài của kẻ tiểu nhân mong rủa bôn mà còn che đậy. Thơ này là thơ đầu và cũng là thơ cuối của chúng tôi; nếu từ đây về sau chỉ giới đến ông mà kỳ tên dân An-Thạnh vậy nữa, xin ông chớ tin chớ là thơ!

Đán An-Thạnh.
Gocong, le 19 Avril 1921
A Monsieur Mong-huê-Lau,
Rédacteur en chef du Luce-tinh Tân-văn, Monsieur,

Kính thăm ông chủ bút đặng khương ninh, cúi xin ông đừng đem báo ông cho tôi 1 chèo báo mà ăn hành, chuyện dưới đây cho chừ vì làm tướng hắc-bạch. Tôi rất bội ơn ông.

Tôi vẫn mua Luce-tinh đã lâu mà tự bấy giờ tôi không có làm thì làm bài chỉ gởi ăn hành vào quí-báo của ông, vì sức học tôi chẳng bao làm, chỉ biết quọt quẹt 2 chữ Langsa 3 chữ quốc ngữ để xem báo cho rõ ý kiến của các vị văn nhân luận biện. Nghĩ vậy mà bấy lâu, làm thân chớ ở đây áo đầu đám thờ về chuyện văn với lục-châu quân-tử. Ngày nay tôi viết bởi này ra, chưa nói tới các ông cũng biết chẳng phải việc ư của tôi ấy là của người quyết thứ, kẻ đống bang, còn tôi vì đời trãi tai gay mắt không thể nào ngậm thế.

Dưới đây tôi xin thuật chuyện này cho chừ trọn rõ và xin chừ trọn xét cho có ư hay chẳng.

Sở là mới đây có ông hướng Ch... gia tư giong khá, nhờ trời năm nọ trúng mưa, Bữa nọ mượn trở S... coi caoalo mua thêm 1 cái máy may. Thơ qua đến bến Tây. Rồi hãng bán hết máy may rồi trả lời ít lâu có sẽ gởi qua, còn bạc thì để cho ông cầm. Ông hướng cũng nài đợi đầu được 4, 5 tháng chi đó, tin tức vắng tanh, nong này mới kêu trở về mượn kiếm món khác gởi mà đặng trừ tiền để bèn. Chuyện này ông nhất định mua 1 cái hoa-ly và 1 cái đồng-bộ vàng với ít món mực viết cho trẻ n học. Thơ sau này qua đến bến. Lần này mới thấy gởi thơ và loa qua cho ông hướng. Mà lạ thay! Ông có đưa lời thơ cho tôi xem mà nói rằng khi ông đưa thơ thì thấy thơ đã xé rồi, hỏi nào không biết. (Bên đây xin chừ vì xét cho bởi đầu đến thế). Vậy mà ông cũng không hỏi tại chi cậu trưởng đem thơ vì ông nghĩ rằng: mình không biết chữ Langsa thì lại thơ bên Tây gởi qua đó năm tháng chi kiu nhiệm mà ông sợ, nên ông cho kêu trở S... coi caoalo cho ông rằng: thơ và loa gởi qua vậy vậy, các món và giá, duy có cái đồng-bộ vàng là giá đến 500 quan, tính lại còn thiếu hàng đầu vài ba trăm quan chi đó phải đồng tay nhà thơ khi lãnh đó. Tuy vậy ông cũng không nghĩ lòng vì việc lỏ phải chia. Đầu được 1 tháng chi đó, có giấy đòi lãnh đó tay. Ông lập tức ra lãnh. Đến nhà thơ, thấy giấy-thẻ bưu kỳ tên trước rồi mới biếu

THAY CỬ ĐỒI MỜI Pháp-Việt Khách-lầu (HOTEL DE FRANCE) N° 157 Rue Catinat Saigon

Mấy năm nay M. Huỳnh-huê-Ký làm Quản-ly, chính đốn lại tinh khiết làm, ai cũng vui lòng đến nghỉ ngơi là một chốn êm tình khoan khoái vô cùng.

Nay M. Huỳnh-huê-Ký nhân có việc làm ăn riêng, nên đã giao phần làm Quản-ly một chỗ Khách sạn rộng thình nơi đường Catinat lại cho M. Ng. v. Thiệt adjutant là người có công giúp Pháp trong trận giặc mới rồi, lãnh làm Quản-ly mà sửa sang lại cho tinh khiết hơn xưa nữa. cho vừa lòng quý khách.

Xin liệt quí hãy nhớ rằng « Pháp-việt Khách-lầu » ngày nay, mỗi mỗi đều chỉnh đốn lại quang minh đẹp đẽ lắm.

Pháp-việt Khách-lầu.
Chỗ nhàn cần khải.

Banque Industrielle DE CHINE TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG. Hội biết dánh vốn 1.500 muôn.

Lập bản . . . . . 1500 muôn
Hiện tại . . . . . 750 muôn
Chi tên dự-phòng tính rồi
ngày 31 Décembre 1920. 500 muôn
Đứng lý hội
BERTHELOS. A. J. PERNOTTE

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chính tại Bắc-kinh (Pékin).

Chi thứ:

- ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Nani, Phou-penh.
- TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsin, Hong-kong, Canton, Hankow, Fouchéou, Swatow, Tsinan, Yunnanfou.
- HÀN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Wodivostok), Straits Singapore, Batavia.
- AU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.
- ETATS UNIS. — New-york, Nuy-tôn, Yokohama.

THO-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tân bộ, cho nên máy xử có báo, bán trong hoàn cầu đều mỗi xử có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mệ sông Belgique số 8, 9 và đường « Adrag số 2.

Lãnh làm hội này bằng việc các ngân hàng. Có gởi tiền gửi tại các ngân hàng thì Hội tính trả cho 4 năm một lần.

Các nhà thương, các nhà công nghiệp, khi ghi hoặc báo cáo tài vụ của họ thì Hội tính trả cho 2 phần 1/2

Hội muốn giúp sức cho các ngân hàng hoặc các công nghiệp tân bộ, cho nên máy xử có báo, bán trong hoàn cầu đều mỗi xử có thông tin của hội.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chừ rừ để là, trong máy xử thì Hội cũng giúp tiền cho (traffics), hoặc sang chủ học về chủ, đồng điện tin.

Hội cũng giúp tiền cho (traffics), hoặc sang chủ học về chủ, đồng điện tin.

Hội cũng giúp tiền cho (traffics), hoặc sang chủ học về chủ, đồng điện tin.

Đứng lý Saigon.
LASSEMBLE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie - SAIGON

thùng đó ra cho ông hương. Ông xem coi thùng không có gì vit chỉ hết mới chắc ý đem về nhà khói ra. Khui ra các món đều đủ, đèn 1 cái thùng nhỏ tách cây ra rồi thấy 1 cái hộp bạc kem, đèn đây mới lại kim chố cây ra, ai để mới lại lại thấy có 1 ló xéo dầu đục rỗng rỗng, chĩa mới hay rằng cái đồng-bỏ vàng đã bị chong khuôn rồi. Thấy vậy ông hương bắt đó mới hộp (ây là tức đó mỡ hoi) ngồi thờ dài trơ mắt ngó tới đàng đống coi khui thùng kia đó.

Tôi không thể nào trạng được cái tình cảnh buồn bực của ông hương trong lúc này xin chữ vị nghĩ dùm).

Một hồi nọ ló kia mà ngửa hết mặt sấu, trời bắt lừa phiến của ông hương, và tôi cũng không quên mà nhắc ông rằng : ông có nhớ khi ông lần cái thờ để trước đó chăng ? Tôi tưởng khi ai đó có lễ nhớ thầy cái toa đó mới rồi trong thùng có đựng món chi quí nên cả gan khui lên mà lấy đi. Mà ai dám định chắc rằng ai bày giờ. Yên ừi vậy, chớ nghĩ ra vô có, vì mình đem về nhà mình khui, còn hay mắt mình biết, quan giấy thép lý đầu làm chứng. Nói đến đây, tôi sức nhớ lại cách các vật tháng chi đây có ông hội đồng D... ở Y.L.B. cũng bị đứng chung vào cuộn số vô phúc ở ông hương ch... này, mà nghe nói ông hội đồng khui tại nhà thờ, dè ra thấy hộp không mới phân chứng với thầy giấy thép xin thầy cho 1 cái giấy khấn để đứng gọi qua bên hãng buôn bên tây mà có. Thấy giấy thép nói : tôi biết đâu, ai biểu ông ký tên lãnh rồi thì thôi.

Hồ là một vụ hay mắt tại nhà giấy thép mà còn ăn trọt thay hưởng chi là

ông hương này hay mắt nơi nhà mình. Nghe nói 2 ông này : ông kia, đã gọi tôi tớ có, ông hương cũng nói sẽ làm theo mượn người coi khui thùng đống chĩa. Theo ý ngu tôi, tôi tưởng đầu ký tên của mấy kẻ chĩa ấy không áp nhập vào dầu bát, chẳng bằng 1 chữ ký tên của quan giấy thép đứng nhận thì từ đó cho mình thì hay hơn. Mà sau thì giấy thép này từ chối là ý chỉ thật không hiểu rõ. Hay là luật số điều tin bày vậy chăng.

(Xin chữ vị ai rồi biết xin ra ơn chỉ giáo tôi rất cảm ơn).

Vi thật là tôi từ bỏ luật số điều tin cho làm. Nhưng bằng lẽ luật số điều tin lời thầy giấy thép phân cho ông hội đồng D... vậy, tôi tưởng không ai dám gọi mua đồ bên tây nữa, vì hệ rút mất món nào thì thôi, không thể buồn làm lại được.

Mà tôi nghe họ nói rằng : họ đó bên tây ở nhà thờ này giao lại cho nhà thờ kia, thì họ cần cho đó số để theo thông đồng họ mới lãnh mà biến lại cho nhau.

Nếu vậy thì, ừ như ở Saigon gửi xuống Gocong 1 thùng đó nặng 8 kilos, hế cần đủ 8 kilos thì nhà giấy thép Gocong mới chịu lãnh, mà hế lãnh đủ của thì lễ phải đủ đồ chớ sao lại mất lợi xót như vậy, tôi thiệt không rõ.

Tôi viết bài này cũng có ý ước ao cho lực-châu chơ quản từ, như là máy thấy làm việc số điều tin hoặc thầy lời tôi có lối xin chữ dùm, tôi rất đợi ơn và ngày sau nhờ ông bà tôi trạng mà ông hương ch... tôi có muốn gọi mua đồ bên Đại-pháp thì tôi biết cách để

Muốn bán
Một số ruộng khản 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cau su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khu vực đường Phan-thiết-Djiring gần ga chĩa 7 ngàn thước.
Ai muốn mua, xin hỏi bốn-quần.
L. T. T. V.

Casino de Saigon
Nhà hát bóng Casino, là một nhà hát có danh tiếng trong các Đông-Pháp, mỗi buổi chiều thứ năm, đều diễn bản hát mới, hiện nay hát tiếng « Le fils de la nuit » có 12 hồi. Vậy kính mời quý khách đến xem giải muộn.

Cách tranh thương
Mua buôn bán cho đắt mới hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.
Người buôn bán Âu-châu cũng dùng cách đó, người china họ cũng dùng cách ấy.
Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tính khách-lưu số 82 đường d'Espagne, chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khỉ, hoặc đèn lửa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thanh vượng.
Tiêm đó có đủ các thứ đèn đẹp đó; và bán rẻ hơn các nơi khác.

TIỆM ANNAM
Đóng giầy và may y phục Langsa
Lê-văn-Bền, Kê-nghiệp
cho nhà PHÙ TOÀN
17-19, Rue Amiral Courbet
(Halles Centrales),
SAIGON

Entrepôt de Cholon
IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Thung-déc-Phuong
BÁN SÌ BÀN LỀ

Vải lụa.
Hộp - Rượu chiac, - Rượu ngon - Sữa NESTLÉ - Champagne BEBECK - Cognac RENAULT - Cognac CROIZET (có 120 năm).
Đồ tân chế bên Paris
Dầu thơm Coty - Dù, Nón, Giay - Chemise - Bóp da - Dao bàn - Đồ hát - Đồ chơng-phòng khách
Hàng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các thứ lặt vặt nhưng chưa được.
Giấy thép để tức; Paulhieu-Cholon
Giấy thép, nói : 607.
Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale Admettant
Crou de Guerre

No (165) FEUILLETON DU 4 MAI 1921
ROMAN
WAN KIA THEO MÃ
BA MƯƠI HAI ĐÊM
HỒ-CẦNH-TIỀN tự thuật

Đêm thứ hai mươi bảy (Tiếp theo)
Xét cần lễ cũng là thương hại,
Thương vì cái buồn ái nguồn ăn.

Nhưng mà.
Nghe đến đến nàng ở bất nhân.
Nói thương tưởng mười phần mắt bản.
Giấu muốn bỏ cho thân nàng phải,
Chiều mưa dầm nắng dài tháng ngày,
Trá cho rồi, một kiếp trời đây,
Cho tạng mặt ác lại ác báo.
Cho đôi mắt trắng tay trắng đầu,
Lâm đến đến phi tạo phi nhơn,
Người đời đầu chơng rõ mà hơn.
Trời cũng thương nỗi cơn riêng giần,
Ý mong vậy mà lòng bất nhân,
Cũng vì nhớ tình nàng mang nặng mà thương!

Lại tiếc người quốc sắc thiên hương,
Chàng ngỡ để chịu trường cay đắng.

Bởi vậy cho nên,
Xét chút phần ghen dài thờ văn,
Hèn tước lòng tự chẳng lừng trờng;
Hết khúc than rồi lại ngồi trờng,

Trông tin về cái cô ai
Bắt giùm đường vắng không cho biết !
Thăm thây
Trông em, mắt một ngày một biếc,
Đời mỗi ngày xem riết tới trưa;
Tôi mỗi ngày xem em khóc mưa,
Bi tìm kiếm cho vào tác dạ.
Bi thời đã đành dưng khắp ngõ,
Trời mưa tưởng riết riết dầm;
Đừng ai qua lòng ngó hồn thắm,
Xin có gặp chỉ giùm làm ngài.
Có kẻ nói thầy nàng mới chơng,
Chơng chạy mà giêng lại lại là !
« Ai làm mừng cười thác mưa,
« Đêm thây bỏ trong nhà gieo hoa,
Là rồi nói nghĩ âu cũng lạ !
Rằng : « Tại người vào cửa chơng,
Lâm đến đến thiếp phải ra chơng,
Tình phụ tử nghĩa kim băng cũng,
Nói rồi bỏ chạy qua xóm Rô.
Chẳng biết bây giờ đây
Nàng hãy còn ở-xả đó chăng ?
Ông khá mau lần bước hội phân,
Lẽ khi cũng gặp nàng còn tại.
Nghe vừa dứt mạch sâu vội chạy,
Một giọt mưa lòn này giọt thanh,
Nghĩ xét thay đạo lý mới nhân,
Cơn dòng-bỏ tang tấc với giới !
Xa trông thấy một bầy trẻ nhỏ,
Coi chi mà nói ở cuối rào,
Thêm người qua kẻ lại ngừng chân,

Từ đứng đó mười phần đờng sức.
Mắt tôi thấy nắng ngồi dựa bậc,
Tay cầm con khò-Mực mà ừ;
Trẻ xóm như lướt đá ném quầng,
Còn đứa lại chơi những khuấy phá.
Chợt cho nắng chơng ở thời rá-rá,
Chười rồi có khi
Bi hận nhảm đau quá khóc than;
Tôi thấy vậy đợi một lúc trắng,
Thương xót phần hồng nhơn quá đỗi.
Bầu xe lộn ợ như ở vô tội,
Giờ bụi làm nhiều nỗi đau cay,
Chơng với tay tôi một giọt xai,
Mình-mảy lại mang em mang lưới.
Ai trông thấy em em chơng lướt,
Tiếp thương em em em em em em,
Nào những khi bước gần xú là,
Bây giờ lại thân ra-tan tác !
Tôi mới bước lại cho nàng thấy mặt,
Thật coi nàng có biết tôi là người
Hôm qua còn ôm-sấp gối duyên;
Đau đớn thây, khi thấy thấy tôi
Lụy chan hòa một giọt mắt nghẹn,
Dường như nhớ tay khăn lúc ướt.
Mở miệng hỏi duyên kim phân cải,
Rằng : « Ai đây có phải Hồ-Làng ? »
Vừa dứt lời là hồn chạy cách;
Lệ tay với kéo càng đứng lại.
Từ chơng tóc mỡ-hoi dưng chấy,
Cả nhà mình sợ đẩy thời hoi;
Tôi mới kiếm lời năm-năm ý ời,
Xin người lại cho tôi phân giải,
Nàng không chịu, xô tôi má chấy,

Lâm cho tôi cũng phải chạy theo,
Từ bang tra cho đến trẻ chĩa,
Không tỏ động lòng yêu dạ ái,
Thấy mây mặt cường-mạng đơng,
Tôi mới đó nâng bước lại bờ ao,
Nhơn nước khấn vắt ráo ngòi lau,
Lau cho bạn mà rửa đầu tư đoạn.
Trời dít ời,
Nhờ nào để vậy xem cho đáng,
Ngỡ tình này có bản cho chăng ?
Khiến chi để rồi tỳ chia loan,
Xoạt chi chuyện lập đưng nhơn nghĩ.
Trời rồi rồi còn chi
Tôi nghĩ mình mang trí lại,
Bi đâu chĩa chĩa chĩa mưa dầm,
Thôi thì chĩa chĩa chĩa chĩa chĩa chĩa,
Thôi thì chĩa chĩa chĩa chĩa chĩa chĩa,
(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MUY

TRUYỆN
CHƯƠNG-QUẢN
HỒ-CẦNH-TIỀN NHÌ in mới rồi
Thủ b... với da g... Xin
mua xem.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhưt hạng bảo-chê sư, kê nghiệp

Saligon, ngay nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chur quản-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gọi thợ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Cần ĐƯỢC-TÀNH LỰC-ĐIỂN đả xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène ngài sẽ gửi cho không.

Lúc ấy có Lê-thị... 21 tuổi ở đường Belkosse hông nội đũa con 18 tháng đưng gần đó bị đẻ nhầm hai mẹ con chết hết, mẹ thì bỏ đầu, con bị cán ngang bụng, thấy má ghê gớm! Tôi nghiệp cho người chồng rồi có một phát mà vợ con chết hết. Còn Gạo thì giải tiết.

AN CUỚP ÁC THIẾT

Đêm 16 rạng măt 17 Avril, một đàn an cướp đánh nhà tên Ng-vân-Ng... ở đường Phang-Thanh, nhưng mà không lấy chi được vì vì nghèo. Ở nhà là không có món chi đáng. An cướp lần súng nhắm lấp đôi cặp tài gia, phải chờ vào nhà ở trong (không hề thì đến mang), mà trước khi bước an cướp còn đốt nhà tài mới đi, thật là quá ác.

Dịp tốt

Muốn bán một cái xe AUTO BUICK, của mới tinh khôi.

BÓN MÁY

Chuyên đi và đến thập toàn bằng điện.

Giá rất rẻ: 2050 \$

Viết thư hay là hỏi mua thì cứ đi tại nhà in l'Union, 157 rue Catinat. SAIGON.

Nhân dịp

Muốn bán một cái ô-16 nửa mà hiệu FORD - cũng còn mới.

Giá là: 1.600 \$

Ai muốn mua thì hỏi tại nhà in Union 157 rue Catinat Saigon.

Ài có Bông ngâu?

Bông ngâu phơi hay sấy cho khô đưng đen, mỗi kilos một đổng bạc sẽ có xin đưng đến là Trà Annam đưng đay, má bán, heo nhiều công mua.

KỶ TÂM-HIÊN.

Việt-Nam Trà-Cuộc.

63, 62 Bd Testard Cholon gần gare

Cholon-Mỹ Tho.

Còn nữa.

Dịp-tốt

Có người muốn bán một cái xe hơi hiệu "Dodge" còn mới, vô, một công tinh hảo.

Giá bán chắc là: 1.600 \$ 00.

Chỗ hỏi hay viết thư:

40, Boulevard Gallieni, Saigon,

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL DE D'ANNAM

270 Bd Charner và Corbelli Saigon

HUYNH-HUỆ-KY CHỦ TIỆM

Kính cùng qui khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm nghỉ hiệu là Hotel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu) cũng có dọn phòng ở dưới đất rất rộng tiện cho quai khách.

HÀNG

ông P. Ribeyrolles et Cie

10, Place du Chateau d'eau, Saigon số 10 gần giếng-nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng ông F. B. SCHULE.

Có thợ ráp máy giởi ở tại hàng MÁY TỐT CHẮC. - Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ău tiền công.

Imprimerie de l'Union

NGUYỄN-VĂN-CỬA

Nº 157, Rue Catinat, Nº 157 SAIGON

Bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thư, ngòi viết, thước gach, viết chì: đen, đỏ, xanh; keo, bình mực, giá viết, dao cạo chữ, kéo, gomme, chông kêu boy. Có in đủ các thứ sách, thơ, tuồng, truyện bằng chữ Langsa, Quốc-ngữ và chữ Tàu. Hoặc Lục-châu chur Quản-tử muốn in số bộ, các lời rao báo, các thứ danh thiếp, thơ, tuồng, truyện, thiệp tang, thiệp đám cưới, văn vắn, chúng tôi san lòng hoan nghinh và cảm tạ.

Có in danh thiếp có bông hoa nhiều màu sắc xinh đẹp. (Cartes de visite à fleurs).

Có bán đủ thứ trang hoa (Couronnes mortuaires) bằng sành và bằng gốm.

Các viên quan khi được thưởng máy-day (Medailles) thì xin đến tại Imprimerie de l'Union hay là viết thư mà mua đủ thứ máy-day như đây: Croix de la Legion d'honneur. - Palmes académiques. - Mérite agricole. - Ordre Royal du Cambodge. - Ordre Impérial du Dragon d'Annam. - Palmes du Muni Saraphon. - Médailles de Sisowath 1er Cambodge.

Nguyễn-văn Đạp

(THỢ KHĂN ĐEN)

et Propriétaire Sui-don a Hong-nhâm Lai-thieu

Chỗ làm khăn bông, Bomba nhiều màu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tóc muốn kết dính lại đưng như: nón vậy, rất tiện phải do nỉ, hàng màu vân thì khỏi do, còn muốn đay mỏng thì y muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng hàng nhất 3 đổng hàng nhì 2 đổng rưỡi hàng ba 2 đổng, qui ông mua số phí tôi chịu thì phải trên 2 khăn gửi contre remboursement cùng trả tiền trước tiền cho 2 mồi.

Kính cáo.

RƯỢU CỎ-NHẠC

PELLISSON

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thật thượng - ba sao - (3 couronnes) Thật thiết tốt cũ mười năm

SÂM-BANH, PRIOR

RƯỢU CHẮC ĐỒ St. Marsal

ĐẠT HƯỚC BẢNG HẠT TRAI HỒ

RƯỢU RÓM TRĂNG VERNET

Đặt tại xứ MÀC-TI-MIC (Martiniqne)

SÂM-BANH (Cherryvigne)

Léon Chandon

ĐỀ NHỚT NHỚ

HÀNG NGÀNH VÀ NGƯỜI THAY MẶT TRONG CẢ HOÀN CẦU

HÀNG

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

HÀNG 40 TRIỆU QUAN

Saigon

BÁN SỈ - BÁN LẺ

HÀNG BÁN

Giá rẻ hơn hết

TRONG MIỀN CỰC ĐÔNG

ở Nam-vân

(PNOMPENH)

góc

ĐƯỜNG PROTECTORAT

VÀ

ĐƯỜNG DE VERNEVILLE

Hãy đ'n việc kho chúng tôi, kho thiết tốt và lớn hơn hết trong cõi Đông-pháp, hay là viết thư cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách từ, lễ lắm.

Có một mình hàng này thay mặt cho:

- Hãng Ciment Portland Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin;
- Hãng xe hiệu Decauville: Xe rùa, đưng rầy, các món phụ tùng thay đết theo xe rùa và đưng rầy;
- Hãng xe hơi hiệu "Berliet": Xe hơi đưng thường và xe chở đồ (camions).
- Hãng Ripolin: Dầu sơn Ripol n;
- Hãng thuốc súng "Métal" nỏ, ngòi và thuốc súng;
- Hãng Larhaud, Saint-Yorre: Nước suối và thuốc ngâm hiệu "Larhaud, Saint-Yorre";
- Hãng Bergeronnan: Vò và ruột xe hơi hiệu "Bergeronnan";
- Hãng "Les Gaulois" cây kéo không đưng và dôi không chày. - Tủ đờ bực tốt hơn kho của mình;
- Hãng xưởng tan ở Tonkin: Phấn và thuốc nhuộm trồng riá.

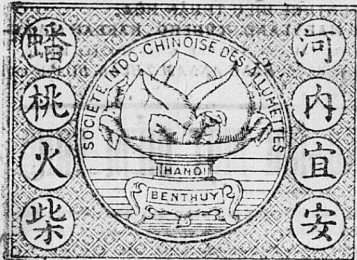
Đã thử:

- Đồ đưng về việc trồng riá: Cây đưng, dây xoi dặt, cúp, cuốc, và, rựa, đồ vật đưng cho máy đưng riá;
- Đồ đưng cho những người làm việc làm: Đồ khi đưng cái nhà, sắt đờ đưng đưng sang đờ sắt đẹp, tron, vòn sắt làm nổi hơi (chaudière), ống khói đưng và xi kềm, kềm lọc nha bóm đờ đem nước vô đưng, bóm nhà cửa, vắn vắn, ống ga hiệu Turquet, ống xi kềm, ống chi đờ đưng đất đưng nước, ống thép đưng theo nổi hơi (chaudière ống đưng và tháo);
- Vật đưng làm nhà: Sòng hồng cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bu-lon boulons, giầy kềm mạnh mẽ đưng, mảnh mảnh; - Vật đưng trong nhà: Tủ đưng, máy đưng, máy xich, bảng mi-nhôm (aluminium), đèn đưng, đồ đưng, sắp đưng tủ, sắp ống;
- Bảng, ghế hiệu Thonet thiết;
- Những vật đưng như bán can vắn, thuốc súng dầu sơn, dầu trong, produits chimiques giầy gai, giầy ca-bút, đồ may buồm, đồ làm sao, đồ làm mũi xe kéo, xe hơi và nước hơi tưới nhà.

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

MANG F. MICHEL, CAFFORT Successeur & Đông Cátinat số 36
SAIGON

CÓ BÁN SÙNG
đủ thứ và đủ kiểu. BI,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Luc-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. - SAIGON

một minh nhà
Denis-frères
đại lý cả Đông
pháp thứ hợp
quạt này.

1 quạt này khắp nơi đang pháp bán là một sa nhỏ một hộp mà thôi

Ai muốn mua sý (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) ???

Như : Lụa trắng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh bằng, minh què, xiên bông đưa bì, bông tiêu, bông hạt mè, lụa tằm, xiên trắng 17 coi sa trơn, sa bông, lụa các thứ, nhện minh gò, v. v. màu măng, bông phần là cây, đen, trắng hạt mè.

Nên viết thư tức thì cho tiệm **Maison Tonkinoise Đông-Thịnh, Rue de la Soie, n° 4 à Hanoi**, mà mua.

Tiệm ấy mới chế ra thứ ảnh 1 cây 2 áo dài đủ mọi màu tốt và chắc làm, khăn tua bằng nhện minh gò và ghế thonet, ghế chao (Rocking-chair) bằng máy nhẹ mà coi ngộ lắm.

Buôn bán thiệt thà và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua si dặng kiếm lời nhiều.

Viết thư lấy tiền (sach tu loas) cũng đặng, hay là mua khi môt thì giờ, viết thư lấy tiền cũng vậy, vì đã có giá riêng của họ, bạn hàng (clients) chẳng hề tính nhỡ bao giờ.

Gửi *contre remboursement*, song gửi một phần tiền trước hay là gửi trả đi trước lại sẽ đặng trừ 2% vì cái phần tiền đã trả trước đó. (Toute avance de fonds aura droit à une remise de 2%).

Gửi *mandat* trước xin đề như dưới đây:
Madame **LƯƠNG-NGỌC-BẢN**, 4 Rue de la Soie à Hanoi.

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP
VỆ SANG TƯỚNG CỦA LƯƠNG Y RIP CHỮ

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gan cốt cũng là tăng kiện tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng nó lại cao hơn thế lực suy giảm, với thầy ngày xưa để thừa mứa bổ uống rượu này vô, thì ai đặng cứ lẻo thành óng, mặt mày tươi tắn, coi trẻ lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược đến bỏ mất máu, có bệnh bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, bổ uống rượu này vào thì mạnh mẽ thêm lại, da thịt đỏ óng, tinh thần trắng hiện.

Giá mỗi lọ là ba đồng bạc.
Có trữ tại tiệm thuốc tây ở đường Marins số 190 Cholon depot Pharmacie Franco-Chinoise 190 rue des Marins Cholon.

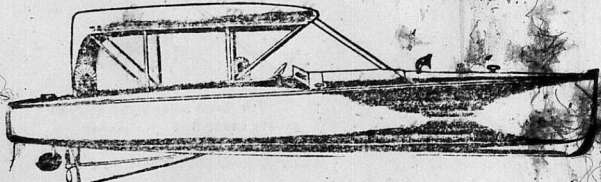
ADRESSE TELEGR : **HONG-BENG SAIGON**
L. Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG

BOITE POSTAL N° 60
Le Sous-Directeur YEUNG KAI PUI

SAIGON HONG BENG & Co
N° 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dùi heo mũi (Jambon Australle) hiệu «Cavanba Ham» mới thơm và ngon hơn thứ khác.
Bò «Bourre Australle» hiệu «Paritas» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đơn dặng cả.
Rượu mạnh cũ hiệu Ch. Joly & Co Cognac có thứ 18 năm và thứ 25 năm.
Rượu chất trắng và rượu chất đỏ (Médoc) bên Bordeaux gửi qua.
Rượu chất đỏ thứ cũ, năm 1906 và năm 1911 hiệu Chamberlin.
Lúa đen (Bière noire) hiệu The Dog's Head Siam uống bổ huyết.
Nước uống hiệu «Isuan» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Tàu xe điều hiệu «The Dreamer» mỗi gói 20 điều hút không khô cổ và mát thơm tho.
Cigares Manila: Reina Victoria, Londres, Americanos và Epicares.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huế-kỳ đủ các hiệu.
Diy trần dưng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huế-kỳ.
Nàng đồ kẻ trên dấy thì có một minh hàng này làm Đại-Lý Hội Công-Pháp 2 nhà thời.
Hãy đến viếng hàng này hoặc là viết thư hỏi thăm giá.

CANOT HƠI
Đề chở chuyên mau lẹ,
đề tuần du diên địa

Hãy lập tức viết thư thương nghị với
Société Franco-Annamite des Anciens Etablissements
Charles BARDON
Socié Anonyme en formation
Quai de la Marne. SAIGON (Khánh-hồ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI «POPULAIRE», KÈU LÁ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đep Khoái huyet lạ làng sạch sẽ. Giá rẻ

NGƯỜI SÀN BÀN NHƯ MUÔN BÀN CHO CHẮC CHẴN. BÀN XA VÀ CON THIT PHẢI CHẾT LIÊN THÌ HAY ĐÉN HÀNG

ông L. CAFFORT
DƯƠNG CATINAT
MÀ MUA SÙNG ĐỦ HIỆU
KIỂU DƯƠNG THỜI Ở THÀNH
SAINT-ÉTIENNE
GỒI LẠI CỎ HƠN 1000 CÂY TRONG KHO

